

Presse- og Informationsafdelingen

PRESSEMEDDELELSE NR. 04/04

7. januar 2004

Domstolens dom i den præjudicielle sag C-117/01

K.B. mod National Health Service Pensions Agency og Secretary of State for Health

En national lovgivning, der, idet den ikke anerkender transseksuelles nye seksuelle identitet, forbyder dem at indgå ægteskab, er i strid med fællesskabsretten, hvis denne lovgivning har til følge, at de berøves retten til efterladtepension

Den omstændighed, at visse fordele forbeholdes for ægtepar, kan ikke i sig selv anses for at udgøre forskelsbehandling på grundlag af køn. Der er dog tale om en ulige behandling, når en person i strid med menneskerettighederne hindres i at opfylde en betingelse, der er nødvendig for tildeling af en fordel, der er beskyttet i medfør af fællesskabsretten.

K.B., der er sygeplejerske, har arbejdet for National Health Service (NHS) i 20 år, i løbet af hvilke hun indbetalte bidrag til NHS's pensionsordning, der indeholder mulighed for, at den efterlevende ægtefælle (idet der ved »ægtefælle« forstår den person, der har indgået ægteskab med den forsikrede), kan tildeles en efterladtepension.

K.B. har gennem flere år haft et forhold til og levet sammen med R., der har undergået en kønsskifteoperation, således at hun har skiftet køn fra kvinde til mand. K.B. ønsker, at R. skal kunne oppebære enkemandspension efter hende. Det Forenede Kongeriges lovgivning er imidlertid til hinder for, at en transseksuel gifter sig i overensstemmelse med sit nye køn, da det ikke er muligt at ændre den fødselsattest, der angiver vedkommendes oprindelige køn. Desuden er det i lovgivningen fastsat, at ethvert ægteskab, der indgås mellem to personer, der ikke er henholdsvis en mand eller en kvinde, er ugyldigt. K.B. og R. har således mod deres vilje ikke kunnet gifte sig, hvilket på et senere tidspunkt vil hindre R. i at oppebære efterladtepension.

K.B. indbragte sagen for de britiske domstole, da hun fandt, at hun blev udsat for forskelsbehandling på grundlag af køn med hensyn til løn. Hun er af den opfattelse, at begrebet »enkemand« skal fortolkes således, at det ligeledes omfatter en efterlevende partner, der ville have erhvervet denne status, såfremt vedkommendes køn ikke var et resultat af en kønsskifteoperation. Court of Appeal forelagde dette spørgsmål for EF-Domstolen.

Indledningsvis anfører Domstolen, at en efterladte pension, der udbetales inden for rammerne af en erhvervstilknyttet social sikringsordning, henhører under anvendelsesområdet for de traktatbestemmelser, der forbyder enhver form for forskelsbehandling på grundlag af køn med hensyn til løn.

Domstolen fastslår, at beslutningen om at forbeholde visse fordele for ægtepar – idet ugifte samboende samtidig afskæres fra disse fordele – ikke i sig selv kan anses for at være i strid med fællesskabsretten, for så vidt som den sonderer på baggrund af personens køn. Spørgsmålet om, hvorvidt ansøgeren er en mand eller kvinde, er nemlig uden betydning for tildelingen af efterladte pensionen.

Domstolen finder alligevel, at der er tale om en ulige behandling, der – uden direkte at være til hinder for nydelsen af en ret, der er beskyttet efter fællesskabsretten – har indflydelse på en af betingelserne for at opnå den. I den omhandlede situation angår denne ulige behandling muligheden for at indgå ægteskab, der er en ufravigelig forudgående betingelse for tildelingen af enkemandspension. I modsætning til heteroseksuelle par, hvor den ene af parternes seksuelle identitet ikke er et resultat af en kønsskifteoperation, og som kan gifte sig, har et par som K.B. og R. nemlig ikke nogen mulighed for at opfylde betingelsen om ægteskab. Årsagen til, at dette ikke er muligt, skal søges i Det Forenede Kongeriges lovgivning om ægteskab og fødselsattester.

Under henvisning til, at Den Europæiske Menneskerets domstol har fastslået, at den omstændighed, at en transseksuel ikke har mulighed for at gifte sig i overensstemmelse med sin nye seksuelle identitet, udgør en tilsidesættelse af vedkommendes ret til at gifte sig i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 12¹, fastslår Domstolen, at den omtvistede lovgivning i princippet skal anses for at være i strid med fællesskabsretten.

Da det imidlertid tilkommer medlemsstaterne at fastsætte betingelserne for den juridiske anerkendelse af kønsskifter, overlader Domstolen det til den nationale ret at efterprøve, om en person i K.B.'s situation kan støtte ret på fællesskabsretten med henblik på at opnå, at dennes partner får tillagt ret til efterladte pension.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

Dokumentet foreligger på dansk, engelsk, fransk, nederlandsk, tysk og svensk.

*Dommen er tilgængelig på Domstolens websted www.curia.eu.int
normalt fra ca. kl. 12.00 CET på afsigelsesdagen.*

*Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Gitte Stadler
på tlf: (352) 4303 3127 eller fax: (352) 4303 3656.*

¹ Dom af 11.7.2002 i sagen Christine Goodwin mod Det Forenede Kongerige og i sagen I. mod Det Forenede Kongerige.